

ASMENINĖ INFORMACIJA

Felicitija Bortkevičienė

 Lietuva

Gimimo data: 1873-09-01

SANTRAUKA

Buvau vadinama tarpukario Lietuvos spaudos magnate, buvau Lietuvos Steigiamojo Seimo narė ir aktyviai kovojau už moterų teises. Pradėjusi nuo lietuviškos spaudos platinimo spaudos draudimo metais, vėliau tapau lietuvių laikraščių redaktore ir leidėja. Visą gyvenimą buvau aktyvi visuomenės veikėja – dalyvavau įvairiausiuose judėjimuose, kurie padėjo kalinamiems sukilimo dalyviams, mokiniams, tremtiniais ir moterims.

DARBO PATIRTIS

1920–1940

Direktorė

Akcinė bendrovė „Varpas“, Kaunas

Bendrovė, be spaudos darbų, telkė ir kitas organizacijas. Čia buvo įsikūręs politinės partijos Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos organizacinis komitetas, „Lietuvos jaunimo sąjunga“, savitarpio kredito draugija „Tauras“, politiniams kaliniams globoti „Moterų globos draugija“, moksleiviams šelpti – „Žiburėlis“, prie visų šių organizacijų veiklos prisidėjau ir aš.

- mano administruojama moderni spaustuvė teikė knygų, brošiūrų, laikraščių bei žurnalų spaudos paslaugas;
- vadovavau 50-65 asmenų komandai;
- augantys leidybos tiražai bei metinė apyvarta, 1938 m. siekusi beveik milijoną litų, rodė mano finansinius vadovavimo sugebėjimus.

1921 –1922

Steigiamojo Seimo narė

Steigiamasis Seimas, Kaunas

Į Seimą su Lietuvos valstiečių sąjunga buvau išrinkta 1920 m., atsisakiau mandato dėl darbų gausos. Prie Steigiamojo Seimo veiklos prisijungiau 1921 m. sausį.

Dalyvavau rengiant Lietuvos universiteto Statutą, taip pat Ligonijų kasų įstatymą, kuriame reglamentuota dirbančių moterų padėtis nėštumo ir motinystės metu.

1915 –1918

Draugijos pirmininkė

Mano vadovaujama draugija Pirmojo pasaulinio karo metu šelpė ir rūpinosi daugiau kaip 4000 Prūsijos lietuvių, išlaikė 6 pradžios mokyklas, 4 senelių prieglaudus, pati asmeniškai vykau į Sibirą ir kitas imperijos vietas rūpintis tremtiniais, kitas valstybes rinkti piniginių aukų jų išlaikymui.

1890 –1915

Visuomenininkė, politikė, draudžiamų leidinių platintoja, spaudos redaktorė

Vilkmergė (Ukmergė), Vilnius (Rusijos imperija)

Organizavau įvairias pasipriešinimo akcijas:

- XIX a. paskutiniame dešimtmetyje rūpinasi draudžiamos spaudos lietuvių kalba saugojimu ir platinimu Vilkmergėje;
- mano bendražygių dėka 1901 m. šv. Mikalojaus bažnyčioje Vilniuje mišios pradėtos aukoti lietuvių kalba;
- nuo 1902 m. pakeičiau suimtąjį knygnešį Motiejų Baltūsį ir rūpinasi laikraščių „Varpas“, „Ūkininkas“, „Naujienos“ platinimu Vilniuje bei medžiagos jiems gabenimu į Rytprūsius, turėjau net

du draudžiamų leidinių sandėlius;

- aktyviai rengiau ir platinau atsišaukimus, koordinavau lėšų gavimą bei informacijos platinimą 1905 m. revoliucijos metu.

Dalyvavau politinėje veikloje:

- Lietuvos demokratų partijos narė;
- Didžiojo Vilniaus Seimo organizacinio komiteto narė;
- Lietuvos moterų sąjungos komiteto narė.

Buvau įvairių organizacijų narė ir iniciatorė:

- po spaudos draudimo atšaukimo rūpinasi laikraščiu „Lietuvos ūkininkas“, „Lietuvos žinios“, priedo „Mokykla“ steigimu, redagavimu, leidimu, lėšų administravimu;
- Lietuvos mokytojų suvažiavimo 1905 m. organizatorė ir Lietuvos mokytojų sąjungos išdininkė, pagrindinių mokytojų suvažiavimų koordinatore;
- nuo 1903 m. visuomeninės, nepartinės neturtingųjų moksleivių šelpimo organizacijos „Žiburėlis“ valdybos narė – aktyviai rinkau aukas ir ieškojau rėmėjų talentingų moksleivių pašalpoms ir stipendijoms;
- nelegalios organizacijos „Kankinių kasa“ pirmininkė – rūpinasi politinių kalinių šelpimu, aukų iš JAV lietuvių rinkimu, organizavau teisinę pagalbą suimtiesiems ar net jų pabėgimus;

1890–1898 Tarnautoja

Vilkmergės komercijos bankas, Vilkmergė (Ukmergė) (Rusijos imperija)

Buvau savo tėvo, bankininko, pagalbininkė. Įgytos bankininkystės, finansinio raštingumo, ekonomikos, komunikacijos su klientais žinios praverė vėliau tvarkant įvairių labdaros ir šalpos organizacijų lėšas.

IŠSILAVINIMAS IR KVALIFIKACIJA

1890–1891 Aukštasis humanitarinis išsilavinimas

Moravskos slaptieji moterų kursai, Varšuva (Lenkijos karalystė)

Lenkijos istorija, prancūzų kalba ir literatūra.

1885–1890 Vidurinis išsilavinimas

Kauno mergaičių gimnazija „Marinskaja“, Vilniaus mergaičių gimnazija, Kaunas, Vilnius (Rusijos imperija)

Mergaičių gimnazijoje daugiausia buvo mokoma kalbų, dainavimo, šokių, mažesnis dėmesys skirtas matematikai ir gamtos mokslams.

ASMENINIAI GEBĖJIMAI

Gimtoji kalba lenkų

Užsienio kalbos

	SUPRATIMAS		KALBĖJIMAS		RAŠYMAS
	Klausymas	Skaitymas	Bendravimas žodžiu	Informacijos pateikimas žodžiu	
lietuvių	C1	C1	C1	C1	C1
rusų	C1	C1	C1	C1	C1
prancūzų	C1	C1	C1	C1	C1

Lygmenys: A1 ir A2: pradedantis vartotojas - B1 ir B2: pažengęs vartotojas - C1 ir C2: įgudęs vartotojas
Bendrieji Europos kalbų metmenys

Bendravimo gebėjimai

Nors buvau ryžtinga, man netrūko ir diplomatijos. Galiu pasigirti, kad buvau vienintelė moteris, patekusi į slaptą litvomanų „Dvylikos Vilniaus apaštalu“ draugiją, kurioje dėl plepumo buvo nepageidaujamos ne tik moterys, bet ir kai kurie vyrai. Be to, visada turėjau labai plačių ryšių, kurie padėjo įvairiausiose situacijose, visada žinojau kada ir su kuo susitikti, kam paskambinti, kurį valdininką net „paspausti“, kad padėčiau besikreipiantiems pagalbos. Nei vienas iš mano kabineto neišėjo neišklausytas, be atsakymo į rūpinimą klausimą.

Organizaciniai ir vadovavimo gebėjimai

- Visą gyvenimą dirbau organizacinį ir vadovaujantį darbą. Kartais netgi buvau pavadinama spaudos magnate.
- Mano pavaldiniai ir žmonės, dirbę su manimi, atsiliepė apie mane, kaip apie aštraus proto, atsakingą, iniciatyvią, punctualią, organizacinius sugebėjimus pasižyminčią, autoritetingą vadovę.
- Buvau viena pirmųjų moterų Lietuvoje išsikovojo vyrų pripažinimą lygiomis teisėmis dalyvauti politiniame ir visuomeniniame gyvenime.

Kiti gebėjimai

- Buvau aktyvi kovotoja už moterų teises: dirbau Lietuvos moterų sąjungoje, rūpinausi moterų švietimu, 1905 m. organizavau pirmąjį moterų suvažiavimą.
- Didžiojo Vilniaus Seimo metu reikalavau įtraukti punktą apie abiejų lyčių lygiateisiškumą. Nuolat rengiau radikalius, žadinančius moterų socialinę ir teisinę padėtį pasisakymus.
- Savo ir kolegijų nuopelnams galiu priskirti tai, kad 1919 m. lapkričio 20 dieną priimtame Steigiamojo Seimo rinkimų įstatyme moterims buvo suteikta visiška rinkimų teisė. XX a. pradžioje tai buvo naujovė net ir Vakarų pasaulyje. Prie šio įvykio žymiai prisidėjau ir aš bei mano kolegės.
- 1926 m. kandidatavau į Lietuvos prezidento postą. Su G. Petkevičaitė-Bite buvome pirmos moterys Europoje, pasiūlytos į valstybės prezidentus.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Buvau ateistė, todėl turėjau pravardę „Cicilikų motina“. Sunku suskaičiuoti kiek sykių dėl savo politinės veiklos buvau areštuota, tardyta, bausta administracinėmis bandomis, net sprogdinta, prie visų valdžių buvau sekama, bet tai nesutrukdė man rūpintis nuteistaisiais, karo pabėgėliais, tremtiniais, gelbėti žydus.